

Es constitueix a Oliva la Societat d'Amics, Coneguts i Saludats de Josep Pla

La persiana és verda

L'entitat planiana neix amb la voluntat de fomentar l'obra i els estudis d'un dels escriptors més prolífics i notoris de la literatura catalana contemporània. Entre els primers projectes de la nova associació destaca la creació d'un arxiu documental de l'escriptor empordanès a Oliva.

No s'ha constituït a Gandia, com estava previst en un principi, sinó a la localitat també saforenca d'Oliva. I el seu marc d'actuació anirà més enllà del País Valencià, d'on ha sorgit la iniciativa, per abraçar tots els Països Catalans. De moment la Societat d'Amics, Coneguts i Saludats de Josep Pla camina ja amb

peu ferm.

Amb la fundació de la Societat el proppassat dia 8 de maig, culmina un procés que va començar a finals del 1992 després de la publicació del manifest "Bon dia, senyor Pla", en què una colla de valencians, provinents sobretot del món universitari i del periodisme, reivindicaven la importància de l'autor

del *Quadern Gris* com "el més gran i el més nacional dels nostres escriptors". A aquest efecte, i tot donant la sortida a les activitats de l'associació, es van organitzar durant aquell dissabte primaveral un seguit d'actes que batejaven definitivament el projecte.

Dins l'ordre programat, la primera convocatòria era la de discussió i aprovació dels estatuts de l'entitat. Sense més modificacions que petits detalls de redacció, l'esborrany va ser acceptat per unanimitat i tan sols el nom definitiu de la societat va animar una mica els debats, però sense arribar a alterar la proposta originària, volgudament lúdica i informal. Els amics, coneguts i saludats de Pla també van triar la primera junta directiva de l'associació, que va quedar de la següent manera: Biel Sansano era elegit president; Ignasi Miñana, vice-president; Vicent Olasso quedava com a secretari i els vocals de l'entitat serien Lluís Bonada, Ramon Barnils, Martí Domínguez (tots tres, col·laboradors d'aquest

setmanari), Albert Hauf, Alfred Mondria i Jesús-Dídac Castaño.

Definit l'objecte de l'entitat ("contribuir a canalitzar els esforços i aspiracions de totes les persones, entitats i grups socials interessats en la promoció i divulgació de l'obra i de la figura de Josep Pla; promoure'n estudis, encontres i altres activitats i dur a terme publicacions i fulls informatius d'interès científic"), i escollida la direcció, es va marcar el primer calendari d'actuacions. D'entre elles, la més important és la creació d'un arxiu documental i d'estudi de l'obra planiana en la Casa de Cultura d'Oliva que, juntament amb la Fundació Josep Pla de Palafrugell (al Baix Empordà, d'on era fill l'escriptor), dugui a terme la recollida i el microfilmatge dels seus manuscrits i textos. Des d'aquest local, vertader centre d'operacions de l'entitat, també es promouran els estudis sobre les seves creacions literàries, que van del periodisme literari a les proses de viatge passant per memòries i retrats, i sobre la seva vida, un autèntic enigma en molts aspectes. Igualment, es divulgarà la seva obra pels Països Catalans, especialment entre els estudiants d'ensenyament secundari, que hi tenen un accés difícil. Una última línia de treball prioritària serà la difusió de Pla a l'estranger, que es troba molt per sota de les possibilitats que ofereix la seva literatura, atesa la feblesa de les estructures pròpies de promoció de la cultura catalana a l'exterior.

Però no tot va ser feina, és clar. I el pap ple és una condició *sine qua non* de qualsevol reunió reeixida. En el dinar, bastants cares conegudes (els regidors Pepa Chesa, tinent d'alcalde d'Oliva que representava l'ajuntament amfitrió, Carles Mulet, de Pedreguer, Vicent Martí i Paca Sevilla, d'Altea; els escriptors Ferran Torrent i Ignasi Mora; i altres, com l'estudiós de la literatura Narcís Garolera o el president del CEIC Alfons el Vell, Néstor Novell), i algunes especialitats saforenques remarcables, que van regenerar la saliva gastada al matí.

Havent menjat, per descansar, es passen tres vídeos centrats en la figura de Pla (*Josep Pla, escriptor i periodista*, l'última conferència de Joan Fuster, a Bellreguard i parlant sobre el seu col·lega, i *Ara que els ametllers ja estan batuts*, muntatge teatral de Josep M. Flotats sobre textos de Pla. Després del llarg incís va venir la taula rodona que cloïa la jornada. En el torn de presentacions, el crític i estudiós Lluís Bonada va fer un repàs de les darreres traduccions de l'escriptor a altres llengües, concretament al francès i al neerlandès, que han obert les portes de l'obra planiana als ulls de gran part del món editorial europeu.

D'altra banda, Anna Aguiló, presidenta del patronat que s'encarrega de la Fundació Pla de Palafrugell, va felicitar la iniciativa tot just encetada. Segons Aguiló, l'aparició de la societat permetrà de treballar millor, conjuntament amb l'organisme que ella encapçala, en la recerca de nous textos planians inèdits i ajudarà a l'objectiu comú de divulgar-ne l'obra. Finalment, Ramon Barnils va fer una reivindicació de la qualitat i la pretensió de la prosa de l'escriptor català (és famosa la frase de Pla "la persiana és verda", en defensa de la prosa pura i simple) que, al seu parer, va aconseguir dignificar el periodisme i el va elevar social-

ment al nivell de qualsevol altre gènere literari, com la poesia o el teatre. En la tanda de preguntes, es van comentar diversos aspectes en favor i en detriment de l'obra completa de Josep Pla, editada per Destino, i el propietari de la qual, Josep Vergés, va ser nomenat soci d'honor de l'associació. El record a Joan Fuster també va ser present en les paraules finals de l'acte, no en va l'escriptor de Sueca i el de Palafrugell van ser dos grans amics i van conrear amb mestratge l'exercici de la literatura fins arribar a ser els dos creadors més importants de la prosa catalana del segle XX.

Joan Morales

(No) fotem el 'senyorito'

Un quants addictes a la sintaxi de Josep Pla ens hem decidit a fundar, des del País Valencià, una *secta* per a promoure i divulgar l'obra i la figura del que nosaltres conceptuem com el *més superlatiu* dels prosistes en català.

El mòbil és aquest: Pla. I és probable, encara que potser no siga del tot cert, que el primer centenar llarg de persones que ens hi hem adherit no compartim massa coses més que l'admiració per l'obra de Josep Pla —i ser destinataris, sense més preàmbul, de la repugnància psiquiàtrica d'un tal Alcoverro—. De fet, Pla és l'única, si no l'última, causa ("Pla és càlid com una pàtria. Pla és una pàtria", Vicent Martí el Vell *dixit*) en què podríem militar alguns dels que el 8 de maig vam veure formar la Societat d'Amics, Coneguts i Salutats de Josep Pla, a la casa de la cultura d'Oli-va.

¿Ho necessitava Pla? ¿No fotem el *senyorito*!, que hauria fet ell. Ho necessitem nosaltres en tant que usuaris d'una sèrie de sorolls amb significat compartit, que són, en definitiva, el combustible d'aquest país. Una llengua té la importància de l'escriptor que la usa: l'anglès és Shakespeare, l'alemany és Goethe, el català és Pla. Pla és la contestació contemporània a la gran depressió en què va quedar sumida la cultura catalana després de la seues eufòries medievals, més o menys sòlides.

La feraç aportació literària de Pla, que constitueix un dels millors al·legats contra l'oblit, ha dignificat aquesta llengua, li ha conferit soltesa, cos i sabor, i el que és més important: ha propiciat més prosa. Els papers que va redactar al llarg dels seixanta anys d'ofici han generat més papers, han estimulat més escriptors (algú s'hauria de mirar la influència de Pla en Joan Fuster —plagiari no era copiar, sinó sumar, senyor

Fuster—). En aquest sentit, ha vertebrat més país Pla amb un dels seus articles o reportatges que tots els alarits incandescents dels profetes que vociferen l'imperatiu absolut de la Gran Catalunya.

I s'ha d'insistir: ¿ho necessitava Pla? Ho necessitava la seua obra, ja que s'ha de difondre per l'estranger, i ja que existeix un determinat lector autòcton que no la coneix i la repudia, influït per una *progressia* molt espessa i obsoleta, reticent a la dutxa i amb una certa facilitat per a fer més seues les causes tuàregs que les pròpies, la qual nega i denigra l'obra de Pla en nom d'un presumpte col·laboracionisme exercit per l'autor amb el règim del general Franco. Excusa que, en qualsevol cas, informa més sobre la qualitat humana dels delators que no del possible delatat.

Per aquestes i altres —a cadascú Pla li vibra d'una manera— ens hem constituït, i necessitem més adeptes, per a canalitzar esforços, promoure estudis i activitats tendents a subratllar la monumentalitat de la seua obra, des d'una una societat que comença a treballar per a proclamar el 1997, coincidint amb el centenari del naixement de l'autor dels *Retrats de passaport*, l'Any Pla. Amb les salves i els honors corresponents. Encara que fotem el *senyorito*.

Miquel Alberola

Adherit a la Societat d'Amics, Coneguts i Salutats de Josep Pla

